

EGER

HER GÜN TEK BAŞINA

Ec. Selami MUMCU

Zili ilk çalışında duydu. Ardından cam çalmaya başladı. Birden kan beynine doldu gibi geldi. Uyandığı belli olsun diye lamba düğmesine uzandı. Camın çalması durmuştu. Ayakkabılarını giyip, dışarı çıktı. Kapıyı açtı;

«Oğlu yedi yaşındaymış. Birden bire ateşi çıkmış. Bir fitil alabilirmiymiş?» Sakin olmaya çalışarak, o yaştaki oğlan çocuklarına «fitil» vermenin pek doğru olmadığını, onun yerine ateş düşürücü bir damla kullanmanın ve sabahı etmenin daha sağlıklı olduğunu söyledi. Adam kabul etti. Zaten o da sabahın beşinde pijama diye giydiği eşofmanı, üzerindeki paltosu ile eczaneye gelmek zorunda kalmaktan pek hoşnut değildi. Fazla uzatmadı. Rahatsız ettiğini tekrarlayarak, iyi geceler diledi ve gitti. Ardından kapıyı kilitledi. Yatak niyetine kullandığı laboratuvardaki dar uzantıya yattı. Üşüyordu. Donmadan önce insanlara uyku halinin geldiğini hatırladı. Hiç değilse üşüyünce daha kolay uyuyabilirdi. «Sabaha karşı beşte yedi yaşındaki çocuğun ateşinin aniden nasıl yükseleceğini» düşünen uyuyakaldı.

Yeniden uyandığında ortalık aydınlanmış gibiydi. Bu sefer zil sürekli çalıyordu. Kalktı. Denetlemeler de zorunlu olmasa zili söktürmek galiba en iyisi idi. Zil çalmanın da bir adabı olmalıydı. Orta yaşlı bir adam pantolonunun iki dizi delik, delik; «Pansuman yaptırabilirmiyim?» diye soruyordu. «Yaptıramazsın» dese ne olurduki... «Peki!» dedi, Yaraları temizlerken aklına çekmecedeki ithal yara bandları geldi. Deponun biri çok övmüştü. Yaranın üstüne yapıştırınca yara üç günde kendi kendine kuruyordu. Gitti, Rifoderm açtı. Yaraya sürdü. Üstüne bandları koyup, flasterledi. Hasta «borcumuz ne?» deyince, ne diyeceğini bilemedi. Ağzından «yediyüz lira» çıktı. Adamcağız ödedi gitti. Ardından kullandığı malzemeyi hesapladı. «Neyse az bile söyledim» diye düşündü. Rahatladı. Kapının üstündeki saat yedionbeşti. Artık yatmasa daha iyiydi. Durakta üç-beş kişi otobüs bekliyordu. Gitti, masaya oturdu. Henüz yaşamın doldurmadığı caddeyi seyretmeye başladı. İçinden sigara içmek geldi. Aç karnına ilk sigara her nedense başını döndürüyordu. Sigarayı yakarken gözü masadaki takvime takıldı. Önümüzdeki hafta sonu ödemelerini görünce «Yine sıkışacağım» diye düşündü. Aklına öğrenciliğinde yazdığı şiir geldi;

Ekmekle aşkı katık ettik.

Duygusalılık değildi yaptığımız;

Parasızlıktı, parasızlık...

Gülümsemi. Ülke sorunlarına mantıksal yaklaşım-
la, öğrencilik yaşının getirdiği duygusallığın gelişki-
ni yaşamıştı. O zamanda parası yoktu. Şimdi de...
Şimdi bir de; «Eczacı Bey, ne zaman evleniyorsunuz?»
diye baskılar vardı. Gülümseyerek «Param yok!» di-
yordu. Her seferinde de «Aman, sizde de olmazsa biz
n'apalım» diyorlardı. Dilinin ucuna kadar; «Bana mı
sordunuz, n'aparsanız yapın» demek geliyor. Her se-
ferinde de susuyordu. Ona gelinceye kadar nelere sus-
muyordu ki... Grip ilacının yanına vitamin alanlara,
öksürük şurubu diye çocuğuna antibiyotik şurup alan-
lara, spazm çözücülerini baş ağrısında kullananlara art-
ık hep susuyordu. Neydi o ilk seneler... Anlata, an-
lata dilinde tüy bitmiş. Yine de anlatamamıştı... An-
tibiyogramdan bahsettiği hastanın doktoru «doktorlu-
ğa mı başladı?» diye haber göndermişti. Donkişotluk
ödemeleri de kurtarmıyordu.

«Kahveci daha çayı demlememiştir» diye düşün-
dü. Ne şanssız dönemdi... 1960 ihtilali sonrası ço-
cukluğunu etkilemişti... 12 Mart öğrenciliğini... 12 Ey-
lül sonrası o ekonomik çalkantılarda meslek hayatı-
nı... «Bari bu aralar evlensem de bari bi şeyler olursa
o da evliliğimi etkilemese» diye mırıldandı. İyi de ki-
minle evlenecekti. En iyisi aynı meslekten olmalıydı.
Bir de eczanesi olursa onun nöbetlerinde kaçamak ya-
pabilirdi. Kendi düşüncesine kendi bile kızdı. Bu ka-
faıyla evlenmemek yine en iyisiydi. Kızkardeşi geldi
aklına. Hep «Kendi kendine yeten insanlar evlenmez»
diye dalga geçerd. İstanbul, kızkardeşi, İstanbul ge-
celeri ona ne kadar uzaktı şimdi...

Haftada altı gün, günde on saat eczaneye uğra-
şuyordu. Günlük gazeteleri ancak okuyabiliyordu. «Kaç
haftadır rakıyı buzlayamadık» diye hayıflandı. Bu ak-

şam, bu yorgunlukla uyur, kalırdı. En iyisi hafta so-
nunu beklemeydi. Ne zamandır Sevda'yı da aramamış-
tı. Öğleye doğru bi telefon etmekte fayda vardı. Hiç
olmazsa hafta sonuna doğru bir daha arar, yemeğe
davet etme ortamı yaratabilirdi. «Bir ara onla da he-
saplaşmak gerek. Borcumuz neyse ilaçla kapatalım»
diye düşünürken, yirmi yaşlarında bir kızcağız kağıt
mendil istedi. Sabahın o saatinde o makyajı yaptığına
göre, kaçta kalkmıştı ki... Erkek olduğuna şükretti.
Saat dokuz olsa da bari gidip traş olsaydı.

Hiç değilse o beraber çalıştığı kız nöbet ertesi er-
ken gelseydi... Neyse ki tüm bir gün yapması gereken
bir sürü şeyden onu kurtarıyordu. Sipariş diye tuttu-
ran depolara her seferinde inandırıcı bir şekilde ol-
madığını söylüyor, ona iğneyle kuyu kazmak gibi zor
gelen fiyat etiketlerini değiştiriyor, gelen kolileri açı-

yor, yerleştiriyordu... Peki ama o ne yapıyordu?!..
Kim için, ne yapıyordu? Öğrenciliğinde inandıkları ile
şimdi ne yapıyordu.

«Uykusuz bir gecenin sabahında yine sinirlerim
bozuk» diye düşündü. Raflar üstüne geliyor gibi oldu.
İlaçdaki vurguncuların acentasıymış gibi geldi bir an
ona...

Apaydınlık yüzüyle Meral'i kapıda gördüğünde sa-
atin dokuz olduğunu anladı. Birden bire Meral'in salt
bir emek katkısı ile bu eczanede işlevi olduğunu dü-
şündü. Satıldığı, yerleştirdiği ilacın ne üretimini, ne yan
etkilerini, ne dozlarını biliyordu. Ne de yıllardır dev-
letleşmeli diye kavga verip, serbest eczacı olmuştu
Meral... Öylesine basit, ama öylesine dürüst ve tutar-
lıydı ki emeği Meral'in... Boğulur gibi oldu. «Günay-
dın!» diyebildi. Fırladı, çıktı; sanki yeniden dönmeye-
cekmiş gibi... Ve döneceğini bilerek, düzenin zincir-
lerini ayaklarında sürükleyerek... Hep böyleydi nöbet
sonraları...

EĞER

Çevrende herkes şaşırsa, bunu da senden bilse
Sen aklı başında kalabilirsen eğer
Herkes senden kuşku duyarken hem kuşkuya yer bırakır
Hem kendine güvenebilirsen eğer

Bekleyebilirsen usanmadan
Yalanla karşılık vermezsen yalana
Kendini evliya sanmadan
Kin tutmayabilirsen kin tutana

Düslere kapılmadan düş kurabilir
Yolunu saptırmadan düşünebilirsen eğer
Ne kazandım diye sevinir, ne yıkıldım diye yerinir
İkisine de vermeyebilirsen değer

Söylediğin gerçeği eğip büken düzenbaz
Kandırabilir diye safları dert edinmezsen
Ömür verdiğin işler bozulsa da yılmaz
Koyulabilirsen işe yeniden

Döktüp ortaya varını yoğunu
Bir yazı-turada yitirsen bile
Yürdüklerini dolamaksızın dile
Bağtan tutabilirsen yolunu

Yüreğine sinirine dayan diyecek
Direncinden başka şeyin kalmasa da
Herkesin bırakıp gittiği noktada
Sen dayanabilirsen tek

Herkesle düşüp kalkar erdemli kalabilirsen
Unutmayabilirsen halkı krallarla gezerken
Dost da, düşman da incitemezse seni
Ne küçümser ne büyültürsen çevreni

Her saatin her dakikasına
Emeğini katarsan hakçasına

Her şeyiyle dünya önüne serilir
Üstelik olgun adam oldun demektir

Rudyard KIPLING'den
çeviren BÜLENT ECEVİT